

70788
K0977

FOGADALMI TEMPLOM

SZEGED

1. SOROZAT

The Szeged Cathedral was built in memory of a vow taken by the leaders and inhabitants of the town in 1880. When on the 12th March of 1879 the river Tisza flooded and destroyed the town, whole Europe came to Szeged's help. This fraternal help was acknowledged by the erection of the Cathedral, a thanksgiving to God. The first plans were conceived by Frigyes Schulek, later Ernő Foerk professor-architect took over and the building was finally made in the neo-Romanesque style of Northern Italy. The transept and the dome show Byzantine influence.

The length of the Cathedral is 80 m, its towers are 91 m high. It stands on the site of the 12th century St. Demeter Church, built in the honour of Our Lady of the Hungarians. The remains of its tower can still be seen in front of the Cathedral. The construction started in 1913. It was postponed during the First World War, was resumed in 1923, the date of the consecration of the Cathedral was 24 October 1930. Because of historical changes the Bishop of Csanád had to give up his residence in Temesvár (Transylvania) and the Pope designated Szeged as diocesan residence and the Cathedral as its centre. An altar was erected in memory of the first Bishop of the diocese, the martyr St. Gerhard, and a famous relic was given by the Venetian Patriarch for the consecration of the Cathedral. The mosaic in the apse as well as the mosaic picture of the 12 Apostles on the facade are the work of Transylvanian artist Ferenc Márton. The sculptures are by Béla Ohmann and István Tóth. In the tower overlooking the river Tisza there is the St. Gerhard or Heroes' Bell, weighing 8537 kg, a memorial of the heroes killed in the First World War.

The organ of the Cathedral is world-famous. It is a product of the Pécs Angster factory, has 5 manuals, 134 registers and 9470 pipes. Besides the main organ on the choir, there is one in the sanctuary and one in the dome, all three connected with the central operating table.

1. Facade with the 12th century tower ruin
2. The sanctuary and the nave
3. Lajos Krasznai: St. Gerhard Altar
4. The St. Gerhard Relic
5. Béla Ohmann: St. Stephen Alter
6. Operating table of the Geyer-Angster organ (5 manuals, 134 registers)

Der Dom von Szeged wurde zur Erinnerung an ein 1880 abgelegtes Gelöbniß der Vorsteher und Bewohner der Stadt erbaut. Als nämlich am 12. März 1879 das Hochwasser der Theiß die Stadt verwüstet hatte, eilte ganz Europa Szeged zu Hilfe. Die Stadt dankte Gott für diese Hilfe mit der Erbauung der Votivkirche. Die ersten Baupläne entwarf Frigyes Schulek, später übernahm Ernő Foerk, Professor der Architektur, die Arbeit und erbaute die Kirche im oberitalienischen neoromanischen Stil. Das Querschiff und die Kuppel zeugen von byzantinischem Einfluß. Die Kirche ist 80 Meter lang, die Türme sind 91 Meter hoch. Die der Heiligen Jungfrau, der Patronin der Ungarn geweihte Kirche wurde an der Stelle einer aus dem 12. Jahrhundert stammenden Heiligen Demetrius Kirche erbaut. Der sog. Stumpfturm dieser Kirche ist heute noch vor dem Dom sichtbar. Der Bau wurde 1913 in Angriff genommen. Während des Weltkrieges wurden die Arbeiten eingestellt, 1923 wieder aufgenommen. Die Kirche wurde am 26. Oktober 1930 eingeweiht. Unterdessen mußte wegen der historischen Wandlungen der Bischof von Csanád seinen alten Sitz Temesvár verlassen. Der Papst bestimmte Szeged zum neuen Sitz der Diözese. Die Votivkirche wurde somit zum Dom.

Dem ersten Bischof der Diözese, dem Märtyrer Heiliger Gerhard ist ein Altar gewidmet. Sein Andenken bewahrt auch eine wertvolle Reliquie, ein Geschenk des Patriarchen von Venedig für die Kirchenweihe. Die Mosaiken der Apside und das Mosaikbild der 12 Apostel an der Fassade schuf der siebenbürgische Künstler Ferenc Márton. Die Skulpturen stammen von Béla Ohmann und István Tóth. Dem Gedächtnis der im Ersten Weltkrieg gefallenen Helden ist die 8537 Kilogramm schwere sog. Heiliger Gerhard- oder Heldenglocke des rechten Turmes geweiht. Der weltberühmte Orgel ist ein Produkt der Pécsér Angster Orgelfabrik. Er hat 5 Manuale mit 134 Registern und 9470 Pfeifen. Neben dem Hauptwerk im Orgelchor besteht das Orgelwerk noch aus einem Sanktuar- und Kuppelorgel, die alle zusammen von dem zentralen Spieltisch betätigt werden können.

1. Die Fassade des Domes mit dem sog. Stumpfturm aus dem 12. Jahrhundert
2. Der Altarraum mit dem Hauptschiff
3. Lajos Krasznai: Altar des Heiligen Gerhard
4. Reliquie des Heiligen Gerhard
5. Béla Ohmann: Altar des Heiligen Stefan
6. Spieltisch des Geyer-Angster-Orgels (5 Manuale, 134 Register)

A szegedi Dóm annak a fogadalomnak az emlékére épült, melyet a város vezetői és lakói tettek 1880-ban.

1879. március 12-én a Tisza árvize elpusztította a várost, s ekkor egész Európa Szeged segítségére sietett. Ezt köszönte meg a város Istennek a templom építésével. A terveket először Schullek Frigyes készítette, majd Foerk Ernő építész-tanár folytatta és fejezte be felső-olaszországi neoromán stílusban. Bizánci hatás a kereszthajó és a kupola.

A templom a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére épült, a XII. századbeli Szent Dömötör templom helyén. Ennek ún. Csonka tornya ott áll még ma is a Dóm előtt. A munka 1913-ban kezdődött el, a világháború alatt szünetelt, majd 1923-ban folytatódott és 1930. október 24-én szentelték fel.

A templom 80 m hosszú, tornyai 91 méter magasak.

A történelmi változások miatt a csanádi püspöknek el kellett hagynia székhelyét, Temesvárt. Az egyházmegye új székhelyétül a Pápa Szegedet jelölte ki, székesegyháza pedig a Fogadalmi templom lett. Az egyházmegye első püspökének, a vértanú Szent Gellértnek oltár hirdeti emlékét, valamint az a jeles ereklye, melyet a velencei pátriárka adott a templom felszentelésekor.

A templom apszizmozaikját, valamint a homlokzaton lévő 12 apostol mozaikképét Márton Ferenc erdélyi művész készítette. A szobrok Ohmann Béla és Tóth István alkotásai. Az I. világháborúban elesett hősök emlékét őrzi a Tisza felőli toronyban lévő 8537 kg-os „Szent Gellért” vagy „Hősök” harang. A Fogadalmi templom orgonája világhírű, melyet a pécsi Angster gyár készített. 5 manuális, 134 regiszterrel és 9470 síppal. A kóruson lévő főorgonán kívül külön szentélyorgona és kupolaorgona része is van, melyek együttesen is megszólaltathatók a központi játszóasztalról.

1. A Dóm homlokzata a Csonka toronnyal (XII. sz.)
2. A Szentély a főhajóval
3. Krasznai Lajos: Szt. Gellért oltár
4. A Szent Gellért ereklye
5. Ohmann Béla: Szt. István oltár
6. A Geyer-Angster orgona 5 manuális játszóasztala

Írta: Ábrahám István

Fényképezte: Mudrák Attila

Készítette a Belvárosi Plébánia, Szeged

Magyar Diafilmgyártó Vállalat

Budapest, 1991